

Sy-li spēwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Prez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedželske łopjeno. ↳

Wudawa šo kóždy šobotu w Smolerjež knižničarce w Budušcinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedpłatu 40 pj. dostacž

22. njedžela wo šwjatej Trojizy.

2. Kor. 9, 15.

„Bohu budž džak ša jeho njewurjeknjeny dar“, tak pišche šwj. Pawoł na šwoju Korintisku wošadu, tak wón w tychle dnjach nam zyle wošebje pschwoła, kiž psches Božu šwilnošć 400 lětny jubilej reformizije šwjeciziny. Daj, džakuj šo, ewangelške šchesczijaštwó, džakuj šo, šwojemu Bohu, šo je tebi psches Luthera a jeho šlužbu njewurjeknjene dary a dobroty naspiet dobył a wudžěli!

Šo šměš w šwojej bibliji čitacž, šo je čzi do ruki data jako šwěza a šwětko na twójim pucžu, šo wjazny šespinana na rjeczašu njeleži a šo, hdyž ju čzitaš, šo žancho jaštwó a šchěpowza abo š kraja wuhnacža bojecž njetrjebáš, to džakuj šo jemu. — Šo nětko pucž š šbóžnosćzi šnajesč, šo twój katechizmus š tebe jón wuczi wot mašesče, šo wěšch, šchto čze praweho čzini psched Bohom, niž twój škutš, ale šchryštušowa droha ša šlužba, to džakuj šo jemu. — Šo je twója Boža šlužba wuczišćena wot morweje šlužby šwótkownych wášchjow a wot knjejštwó zuseje, njerošmjeneje rěče, šo móžesč w šwojej macžernej rěčzi te wulke škutki Bože předomacž šlyšecž a Bohu šnjesej šwoje šberlusche špěwacž, šo pschi šwojim wódlěnju pomozy šwjatych njetrjebáš, ale móžesč je šwojim naleženjom riny pucž š šwojemu šnjesej šamemu hič, šo šakramentaj tebi po šchryštušowym wustajěnju šo wudžělujetaj a šo je to šłowo: „piče wšchizy š njeho“ šako š šwojemu prawu pschisčło, to džakuj šo jemu. — Šo šy wušwobodženy š wotrocžkowneho špšchaba tak wšchělich šwědomnje wobčezowaznych čžłówsčich wustawčow, šo je wjšchnošć, powołanje, mandželske a domjaze žiwjenje šako

šwoju winojtu čžesč dostalo. Daj Bohu ša to džak a šwalbu!
Ale kak mamy šo džakowacž?

Še šłowami jeno? Na tym njeje došć. Šež na tym niž, šo rowny profetow twariny a rjane čzinimy. Ně, prawy džak je tón, hdyž dostaty dar šwěru wužiwamy. „Wš napominamy waž, šo byšchěze tu hnadu Božu podarmo njebrali.“ Niž podarmo, ně! žohnowanje kapasche š njebež na šrael a šrael da jemu do pěška bēžecž; duž šbēhnu šo Bože žohnowanje jako mrocžel a čžehnišche dale a napowasche druhe kraje. Ale tón šnjesh šedžo pšakasche. Š ewangelski lud, dšrbjało podarmo byčž, šchtož je Boža hnada tebi dobrego čzinita? Dšrbjał tón šnjesh tež na tebe škoržicž mēčž: Šchto mohło šo wjazny čzinitč na mojej winizy?

Bože šłowo mašch — duž šo wobhoń w nim. Niž na pēš, ně, na škalu twač, na tule škalu! „Šchtož Bože šwjate šłowo je a doktor Luther wucžesche, to do wēčžnosćze njesańdže.“ Bóh daj, šo by tež našch šerbški lud prawe žohnowanje š tuteho jubileškeho šwjedženja mēł a šo Lutherowych šłowow dopomnił: „Trjebaježe Božu hnadu a šłowo, dokelž tu je! Šchetož to dšrbicze wjedžicž, Bože šłowo a hnada je jēšdžazy desčezit, kiž šako tam njepšchidže, hdyž je pobyl. Wón je pola Židow pobyl, ale nimo je nimo! Woni nětk nicžo nimaju. Pawoł je jón pschijēł do grichiščich krajow. Nimo je nimo! Woni maju nětk Turku. Rom a šaczanski kraj je jón tež pomēł; nimo je nimo! woni maju nětk bamža. A wy šebi tež njetrjebacze myšlicž, šo šo wēčžnje šmējecze, pschetož njedžak a šazpicze njedatej tenu šłowu tracž. Šeho dla šapšchimń a džerčž jo, šchtož šapšchimnyčž a džerčecž móže. Šenjej ruzy dšrbitej ške lěto mēčž!“

Swobodny pschistup mašch f hwojemu Sbožnikkej; wón je twój jeniczi frédnik a wujednař. Šcho chyzł ty hiščeže f džěra-
wym studnjam bėhacž, fiž žaneje wodny nimaja? „Pójcže fem
te mni“, wón praji, „dha budže wascha dušcha žiwa.“ Rjekń
f pokutnej, rjekń f wěrjazej wutrobu: Tu, Anježe, khudy hrěšnik
dže, fiž rad psches kraj do njebež chze. Čižn jemu f nowa to fl-
bjenje: Mój Jesu, twój hym žiwy tu; mój Jesu, tebi wamrjecž
chzu; ja hym žiwy a morwy twój, ty pač fy, Anježe Jesu, mój!

A powoſtankam hwojatnyh wjazy njetrjebasch čzahacž; jańdž
fa to čim huščizšcho do hwojeje komorki. Tu mašch hwojeho
Anješa, tón widži tvoju nusu a flhychi tvoju modlitwu. Wón
čžerpjenje wišcho ſnaje, fiž čžiščęzi mje a čže.

Čaj, to by najkrašnišchi wuplód naščeho hwojđenja byl a
f dobowm tež našch najlěpšchi džak ſa Boži njewurjeknjeny dar,
hdy bhchu ſo f nowa wubudžicž dali wožebje nětko w tych wulkich
nušach, fiž ſu nař ſajale, wšchizy jako jedyn muž f našchemur
Bohu a Sbožnikkej čžefacž, jeho f pokutnym duchom wo wodacže
prožbež ſa našče a naščeho luda wšchelke a wulke hrěchi a ſo
ſpuščęcž niz na našču mōž a mudroščę, ale jenicžy na jeho
hnuadu a pomoz, kotruž je flubil tym, fiž jeho f žyfej wutrobu
pytaju. Čaj, tač chzemy čžinicž, to jemu flubicž; to budž našch
džak ſa jeho njewurjeknjeny dar! Čamjeń.

Lutherowi pomoznižy.

II.

Melanchthon.

Šdyž pořlednje čžiřko naščeho kopjeńka Lutherej a jeho
řkuttu, tej reformaziji, wěnujemy, dyrbiny w tutym wopomnicž
Žilipa Melanchthona, pōdla Luthera teho drugeho, kotrehož lud
„reformatora“ mjenuje. Jeho wohladajch tež tu na wobrařu.
Mlōdřchi hacž Luther, bė wón 16. februara 1497 w Bretten
w Badenskej rodženy. Jeho nan bė wuwōřany miřtr w ko-
wanju brōnjow, jeho macž pač džowka mēřčęžanořty a čžetka
flawneho wučęzka Reuchlina. A tutōn Reuchlin wožebje na
to džiwajšče, ſo Žilip studowajšče; bė tola jara wobdarjeny.
Čakle 12½ lěta ſtary pschindže na wyřoku ſchulu do Seidelberga,
1514 bu wón j magiřtrom w Tūbingu a bė wobhōnjeny we
wřchěch wědomořčach hwojeho čžařa; pschede wřchēm ſo je ſta-
rymi rěčžemi, wožebje j grekřkej rěčžu ſaběrařčę; ſa tutu rěčž
napiřa 1518 gramatifu. Tuta grekřka rěčž bė tež na tym wina,
ſo bu j němřšeho „Schwarzert“ to grekřke „Melanchthon“, t. r.
wón pschęřoži po džiwntym wařchnju tamneho čžařa hwoje němřše
mjeno do grekřšęje rěčže. A my tač tež jenož jeneho Melanch-
thona jako Lutheroweho řobudželacžerja ſnajemy.

A to bu wón 1518, jako bu, kač Luther 1508, do Witten-
berga na uniwersitu powōřany ſa wučęrja grekřšęje rěčže, a bu
to tež řamo Lutherej, kotryž jeho rad „Griechlein“ „mały
Griča“ mjenowajšče, „Griča“ dla jeho wulkeho dofladneho
wobnježenja grekřšęje rěčže, „mały“ dla jeho maleje, flabusčęje
pořtawy. Čawopač bu Luther jemu f wučęrjom theologije
abo bohōřlowřtwa, wot njeho wulžy čžęjčęny a lubowanyž;
Luther bu jemu „tōn muž, po kotrymž bė řo ředžil, tōn nje-
řpōřny a řiwěřny pařnyř duřchow.“

W Lipsku je Melanchthon 1519 hiščeže němy řobuwōjowař
Lutherowy pschi deputaziji j Dr. Čřkom, tola jařo domach we
Wittenbergu bu wón žyly řobuwōjowař; f wučęnym pjerom
wón pschęčžiwō Dr. Čřkej wuřtupi. W řamřnym lěčže bu wón
„baccalaureus theologije“ a f dobowm tež wučęř theologije na
univerřicže. Jeho ſaměř bė tōn: je wřchēm řředčkami wědo-

mořče a wučęnořčę fluzicž reformaziji. A to bė dobra, wařna,
wulžy řpěchowařa fluzba, pschetož Melanchthon, čakle 22 lěť
řtary, bė jedyn f najřlawniřchich wučęrjom Čuropy. A tač
bu wón pōdla Luthera, teho „prořetny“ teje reformazije tōn
„prořęřor“ teje reformazije.

1521 napiřa wón hwoju knihu: „Loci communes a f tutej
tu přęnju wěrny-wučžbu ewangeliřšęje žyřkwje, řařoženu na liřt na
Řoniřkich. Čřlawna to kniha, řlawniřšcha pač hiščeže ta druga:
„Confessio Augustana“ j tym dodawřom „Apologia“ mjeno-
wanym. to „Lugsburřřke wěrnuwřnacže“. Tuto bu to hřlowne
wuřnacže naščęje ewangeliřšęje wěru, kotraž žyly řkutt reform-
mazije wobpschimnje, a psches kotrež řo čži, kotřiž j Lutherom
a j jeho wučžbu bėchu, řjednocžichu f jenej nowej žyřkwiniřkej
gmejuje; naščęj ewangeliřšęj žyřkwi. Čřimo tuteho wulžy
wařneho a rořřřazęho džęla je Melanchthon tež hiščeže drugeho

Melanchthon.

ja reformaziju dořonjal. Wón wopyřtowajšče řobu řařike wo-
řady pschi tych tač mjenowaných wiřitazijiach. Wuřbyřk teho bė
jena kniřka, w kotrež wón f přęnjom rařej pōda jedyn pořjad ſa
ewangeliřku wučžbu a žyřkej. Wón bu j reformatorom a řařože-
rjom wyřchichich ſchulow a uniwersitow; wón řařoři gymnařije,
tač w Čislebenje, wón pomhařčę řařořicž uniwersity, tač
w Žena. Č tym pschede wřchēm, kač je hwojeje přjedy nařpom-
njenej grekřšęj gramatifu je řebi dořyl to čžęřtne pschimjeno:
„praeceptor Germaniae“ „wučęř Němřšęje“. Wřcho to
daliřče a drobnišče džęlo wopiřacž, kotrež Melanchthon ſa refor-
maziju dořonja, njeje tu ruma. Pschi wřchēm bė wón wyřozy
wučęny a rěčžow wědomny pschęčžel Lutherowy, wot Boha řa-
meho pschi tym wulkim džęle reformazije Lutherej na pomoz
pōřřlany. Šdžęž Luther je řapazej řahōřjenořčęžu a f namozu
wuřtupowajšče, tam Melanchthon hřladkujo, wurunajo, wotwařujo
pschistupowajšče, a tač bu j wobeju hromadže jena nowa, řa
Bože kraleřtvo řpomozna mōž.

Kaž Bugenhagen taž šhubi tež Melanchthon s Lutherom to najlepše s tuteho žiwjenja. 22. februara dđeržesche wón jemu wopominanje we łacžanski rěči, hłubočo žarujo wo Luthera, teho nana tych, kiž nětk wošhrocžichu. A jemu pobrachowasche nětko tež ta mōz a sepjera, kotruž bě pschezo w Lutheru namakał, a taž buch u te 14 lět, wo kotrež Luthera pschežiwu, ja njeho nje-wjekele lěta, wožebje dla tych wschelafich jednanjow a roškorow we wězach wěry mjes ewangelskimi šamymi a tež mjes ewangelskimi a katholicnimi. Njech šnadž druhdy psche šlaby psche-čiwu napschecžiwnikam, njemějo wjazy Luthera ja šobu, prózo-wasche šo wón tola s žykej wutrobu hač do pošlednjeho wo derjehicze a šbože ewangelskeje žyrkwe, šebi paž tež žadajo tōn mēr po wschēm bēdženju, a to čim bóle, hdyž bě 1557 šwoju mandželsku šatržinu, rodž škrapp s Wormsa, šhubil, s kotrežž bě 35 lět woženjenu był. Džen 19. haprleje 1560 špožči Bōh tōn šnjes jemu tutōn mēr. Jeho pošlednje šłowo bě: „Je Bōh ja naš, šchtō móže pschecžiwu nam byčž?“ Kaž Luther bu tež Melanchthon w hrodowskej žyrkwi w Wittenbergu pošhowany a to 21. haprleje 1560.

Što štej Luther a Melanchthon ja reformazju došonjaloj akał štaj to došonjaloj, to je Luther šam pētnje a prawje wu-prajil tač: „Ja šym k temu narodženy, šo bych šo s prakom a čžertom bēdžil; tehodla šym w šwojich knihach tež taž nahly a k wojowanju hotowy. Ja dyrbju te šchtomišta a šdonki wufopowacz, čžernje a kečžinu wotrubowacz, ja šym tač prawje tōn lēžnik, kotryž pucž wurubowacz a pschihotowacz dyrbi. Magister Šilip pač čžaha šahodnje a s mjelčžom tam a šem, twari a šadža, šhje a pschiliwa s wježelom, wscho po tym, kaž je Bōh jemu k temu darj dał, bohacze.“

Luther wuštrowi Melanchtona.

Bē to w lěcže 1540. Melanchthon bē we Weimaru čžěžto šthoril. Luther, to šhoniwšchi, pschihwata do Weimara a namaka Melanchtona čžěžto šthorjeneho. „Bōh šwarnij!“ šawola Luther, „kač je mi čžert tutōn grat (to je: tutōn mi wot Boha daty grat reformazhje) pschihotował!“ Šupiwšchi k woknu šo modlesche po šwojim šwucženyim waschju.

A wo tutej modlitwje Luther pošdžišcho šam něhdže tač powjeda: „Tam dyrbjesche mi Bōh wotmolwicž. Ja čžihnych jemu wscho pod nohi a dach jemu šhšchecž wschē jeho šlubjenja wo wušhšchenju modlitwow, kotrež je šwjateho pižma wjedžach, šo mje dyrbjał wušhšchecž, bych-li dyrbjał dowěry mēčž k jeho šlubjenjam.“

Šso domodliwšchi pschistupi k ložu šwojeho pschecžela a nufowasche jeho, kotryž by najradšcho wumrēcž čžył, šo by šažo wožiwil; džesche šam po kusł jēdže a nufowasche jeho, šo by šo prózował, šažo mozow nabycž. „Ššhšch, Šilipje!“ Luther džesche, „ty dyrbiš mi jēsčž abo čže šastorcž!“ A Melanchthon wotšthori wopravdže.

Luther praji wo tym: „To je wēsčže jedyn wot tych, kotřiž w ewangelskim čžadžu psches modlitwu wot šmjercže wušhowani buch.“

Luther, wēsjo, njeje šebi Melanchtona wot Boha šwoje dla a ja šebje wuprošyl, ale teje ewangelskeje žyrkwe dla a ja tutu ewangelsku žyrkej, šo by wón tač dale šhžil tomu kraleštwu Bōžemu tu na šemi.

Lutherowe thesy.

W lěcže 1517 Tezel w šužodnych městach wokofo Wittenberga wotpušł pschedawasche. Wnošy wittenbergszy wobhdlerjo tam pschihedschi jōn šebi šupichu. Bychu šo potom psched Lutheromym špowjednym štokom šwojich hrēchow wušnali, nje-pscheradžichu ani wutrobneho roščazja a njemējachu tež ani kēdžby napominanja ani wole šo poššpschecž, pošwolachu šo na šwōj list a žadachu wodacze. Šo njedostawšchi wobčžžowachu šo pola Tezela.

To bē njedostatt, kotremuž Luther s tym wotpomhacž pytasche, šo ludži w přēdowanjach na prawy pucž k Bōžej huadže a tež wschelafich biskopow na duchownu šchtodu luda pošafowasche. Nikomu ničžo njeprajiwšchi wša škōncžnje wulku papjeru a napiša na nju 95 šadom abo thesow we łacžanski rěči wo pošucže a wotpušku. Wo thesach čžyhšche šo s wucženyim roš-rēcžecž, šo bychu wěrnoscži na dno pschihšli, kažku mōz wotpušł po prawym ma.

Pschipošdnju 31. oktobra bēsche thesy dopišał. Šnydom s nimi k hrodowskej žyrkwi šhwatasche a je tam na durje pschifšlepa. Njenadpadnje šo potom mjes ludom šhubi, a ničtō jednoreho mnicha a jeho papjery dale kēdžbu njemējesche.

Šo Luther šwoje šady runje 31. oktobra wupowēšny, bē wobnyšlena wēz; pschetōž našajtra bē džēn w šchēch šwja-tych a s došom šwjedžen kermušche a hermanč, a wjele ludži do města pschihhadžesche. Šižo pschedkhadžaze pošpošnje šo měšto s Bōžej šhžibu na wulki šwjedžen hotowasche. Na tajkich dnjach tež študentojo, wucžerjo, nuričhojo, mēšchnizy a drušy wucženi, kotrychž runje thesy nastupachu, nišchē w bohatschej licžbje wopytowachu. Šo pač Luther thesy tež runje na durje hrodowskeje žyrkwe pschifšlepa, njebē pošdlaška wēz. W teje žyrkwi bē tehdomny šafski kurmjērč Bjedrič Mudry s wulkej prózu a ja drohe pjenjesy 5005 relikwijow abo powostankow šwjatych nahromadžil. Š tymi by šo mjes pedobnyim našbērankami po žyšym nēmškim kraju mohł widžecž dacž, ale jeho wola bē, s nimi Bohu, ludžom a krajej šhžicž; Bohu, šo jeho šwjatnižu šlawjesche, ludžom, šo jim tu žōrko huadhy pschihotowa, a krajej, šo jemu pjenježne wopory šdžerža, kiž bychu šo hewak psches mjesy wotnjeke. Tač Luther bjes teho, šo w thesach na nje špomni, luboscži k relikwijam a jich šhžibje porokowasche.

Někoti študentojo, nowu papjeru na durjach wušladawšchi, pschistupichu. Šchtō je pošpišany? A nětko čžitachu: Žyke žiwjenje wērjazeho dyrbi pošuta byčž. Šnutškonna pošuta nje-hodži šo myšlicž, hdyž s došom čželne žadoscže njemori. Škōždy wopravdže pošutny šchescžijan ma tež bjes lista došpošny wotpušł wot šhoštanja a winy. Šchtōž šebi psches wotpušł šbōžnosčž šawēšicž myšli, budže je šwojimi přēdarjemi šatamany. Šamž móže jeno to šhoštanje špuschecžicž, kiž je žyrkej napošožita. Šrēšchnu winu Bōh šam wodawa, šamž wodacze jeno pschipowjeda; ša dušche w čžiržu móže šo wón jeno modlicž. Čžłōštku wucžbu čži přēduja, kotřiž praja: Šdyž pjenjes w šaschčžu šafšincži, dušcha s čžicžža poškočži. Njesamožity šwōj pjenjes lēpje ša šwōj dom hačž na šup wotpuška našoži. Šdy by šamž wjedžal, kač njehašbicže šo s wotpuštom wišuje, by radšcho Šētrōwu žyrkej špalicž hačž s lože, mjaša a koscži šwojich wozow twaricž dał. Čžehodla wón dušche s čžicžža njewumōže je šwjateje luboscže a huuty wot jich najwjetšesche nušy, hačž šo šo ša pjenjesy čžini? Čžehodla šo ša wumōžene dušche potom hišchēže dale w žyrkwjach placži a pošy? Přjecž se wschēmi pošfetami, kotřiž praja: Mēr, mēr! a tola mēr njeje! Njech šo šchescžijenjo napominaju, šo bychu ša Šesufa psches šhoštanje

knjerež a helu piluje bledowali a kwoju doměru na i. stajili, pches wjele thchnocšow do njebiešcho kralestwa šanc; a niž pches tón trošcht: Stracha njeje.

Tónkamy džen Luther arzbiscopej do Mainz wotpiš thchle thešow wotpóšla a najskerje hiščeže potom w kló. Arškej zhrńwiczjy wo wotpusći přědowasche. Thešy na hrowosťkej zhrńwi běšche Božej woli pschewostajit. Šchož bē woczałowal, šo njedopjelni. pschetož žadyn wučeny njepšchidže, šo by šo š Lutherom wo nich rosčěčowal; šchož pak woczałowal njebē, runje to šo šta: šady šo tak rucze a hluboko do wschědneho luda rosčěrichu, šo šo ničto wo ničim bóle njerosčěčowasche, hač wo Lutherowych 95 thešach. J. K.

My šmy Bože džěczi.

Móžny, daloko šlawny kral, w kotrehož krajach šo šlónzo nješhowasche, mějesche młodeho šyna. Juntrócž wuběža kralowške džěcžo do wulkeje šahrody, šo by bēle kotpje wohladašo. Tola nje-trjehi š hatej, w kotrymž bēchu, ale šabudži šo na šawithch pu-čach a šechěšchtach čim dlěje čim bóle. Škóněžnje šašlyšcha mašy přynz čłowške hlošy. W šfoku se špřozumaj nóžtomaj tam bēžesche. Čzřjóda žyganow pschi dróšy ležesche. Štara žónka šabudženemu džěcžu jědž a picž poda; potom špěwasche jemu šelebtowy špěw, a přynz wužny jej na šlinje. Šdyž wotuczi, bē wot nanoweho hroda hižo daloko přjecž. Ššomocžana drašta a šfoty rjecžas bēchu jemu wšali a jeho š lapami wodželi. Jeho šfote wšofki a šašnu barbu čžela bēchu brunu wobarbili. Přynz mějasche napohlad žyganšeho džěšča, a jako žyganške džěcžo šrosčje a bu žygan a mějesche šo ša žygan. Mějesche drje hiščežč čžmole dopomnjecze na hordy hród š pschymmi štwami, na muža, na kotrehož šolenomaj bē šedžal, psched kotrymž bēchu šo wschitžy škonili, ale tónle wobras pschewo bóle wobšedny kaž šón, hdyž je wotucženje blišto. — Někotry ras widžesche młodženž krala w přědku jeho wóššowych šyšow jěchacž. Šschepotaty šo potom do pschěrowa tulešche. A by-li jemu něčto rajit, šo je to jeho nan, by wón, tón wodžiwjeny wobtorhanž, šyn tehole wulko-móžneho knjesa, to ša šměšcht měš.

Kral pak mějesche pschede wschitškim šwěrneho šlužobnika. Drušy bēchu šo dawno pštanja po šhubjenym přynzu šdalowali a šo wrócžili. Tónle pak šo nadžije njěšminy. Ščeta došho čžehnjesche psches hory a došy, wot kraja do kraja. Ležesche pschi wohnju někotrežškuli brunje čzřjódy a pošluchasche na ješe šłowa. Nicžo njewjedžesche wo kralowškim džěcžu, hač šo bē šnamjo hnydom wysche wutrobny měšo. Tola podarmo pštasche. Škóněžnje pak pschidže š žyganškej šwóšbje, kiž bē něhdy přynza rubila, a hdyž młodženža wuhlada, špodžywa šo nad jeho podob-wošču š kralom, kotraž bē njedžiwajžy lapow, a wodžiwjenja tak wulka, šo šo myšicž njemóžesche. A wón šbudži w kralowškim šynu wobrašy š džěcžach lět, powjedasche jemu wschitko, kaš šu jeho jako džěcžo rubili, kaš šo nan nad tym hač do tehole dnja rudži, kaš je wón jeho w šwěcže pštal a nětko namakaš. Wón pošasa jemu nanowy wobras a woprašča šo jeho ša šnamjenjom wysche wutrobny. A brunofudžerjaty žygan wěšesche kralowškemu šugšoi =hw-nžchžosfšdžt pjerštsv-žšš rčechž.b ó.vžžšššm ?nzližřžž pšškej; pschewo šnajomnišcha bu jemu myšl, šo ma wón, wokoło-štoršany, njewobšajny žygan, šwoju domišnu w hrodže kralow-škeho knjesa. A šwěrnny šlužobnik wša jeho ša ruky a dowjedže jeho š wulkej wješelosčju domoj do nanowěju rukow.

Nješšym ja šam tole šhubjene kralowške džěcžo? Šak móžu w šhubiščich lapach mojeje prawdosčje š njerjada mojich hrěchow wšaty myšl šašchimnyčž, šo mam prawo, teho Wótza mjeno- wacž, psched kotrymž jandželjo špěwaju: „Šswjaty, šwjaty,

šwjaty je Bóh tón šnyš Žebawth; wschitka šemja je jeho čžesče polna?“ A runjež w mojich najšpšchich hodžinach potajne žedže- nje po pschidžuschenu š Bohu wo wutrobje wotuczi — bošošč psched wschedomóžnym je přenje a šamo wot šo wotucžene ša- čžucze, kotrež wo woblicžu Boha nje šhudeho, w šemškim prošče pučowazeho šašchimnyje. Ja šym Bože džěcžo, a tola to njewěm.

Bóh pak je šwojeho najšwěrnjšeho šlužobnika po mnje wupóštal. Tón je pschišchoš, šo by pštal a šbóžne čžiniš, šchož je šhubjene. Špodžiwuje wě šesuš šomnu rěčecž wo mojim njebie- škim Wótzu, wo jeho lubošči a dobročžiwosčži, hnadže a šmil- nosčži, wo mojej wěcžuj domišnje, š kotrež wuńdžech, do kotrež ššlušcham. Ššches nusu a šnjercž je wón šchoš, šo by mje mojego džěcžazeho bóšškeho prawa žyle wěšeho ščiniš. Šenož wot jeho ruky wjedženy šwěru šebi psched krala wschěch kralow šupicž a prajicž: Šbba, luby Wótze!

„Wš ščje wschitžy Bože džěczi pšches wěru do Šhryštuša šesuš.“

J. K.

Šhěrlušche na šwjate dny

ša šjatonu a domjazu nutnosčž.

Na 23. njedž. po šwj. Trojizy (11. nov.) Šaw. šh. 288. 572. Wěra 11. Šłowny šh. 281, 1—5. 24. 709. 728. Šest Mat. 22, 15—22. Šo šamjenju 312, 9. — 90, 9. 132, 2. 147, 7. 242, 3. 267, 5. Š dosp. 133, 10—12. 462, 7. 8. 463, 7—9.

Na 24. njedž. po šwj. Trojizy (18. nov.). Šaw. šh. 195. 197. 198. Wěra 12, 1—3. Šłowny šh. 225. 302. 399. 412. 473. 527. 712. 724. Šest Mat. 9, 18—26. Šo šamjenju 312, 9 — 17, 6. 21, 5. 80, 3. 192, 6. 230, 7. 238, 6. 291, 5. 295, 2. 301, 8. 307, 1. 318, 3. 421, 5. 429, 2. 480, 1. 489, 1. Š dosp. 321, 4. 9. 323, 6—8. 586, 1. 7. 832.

Druhi pošutny džen (21. nov.). Šaw. šh. 512. Wěra 203, 6. Šošutne šhěrlušche 201—224. 400.

Šswjedžen dopomnjecža na šemřjetnyš (25. nov.). Šaw. šh. 212. 519. Šłowny šh. 474. 482. 489. 815. 816. 854. 857. Šo šamjenju 89, 9. 10. Š dospěwanju 856. 858. — 154. 608.

Lutherowe šłowa.

84.

Špěwacž je najšpšchi knjšcht. Špěwarjo tež štarosčžiwu nješbu, ale šu wješeli a wotecžerja štarosčže se špěwanjom.

85.

Wucžer šyrbi špěwacž móž, hewaš na njeho njepohladam.

86.

Šdyž je čłowjek dobreje myšle, dha jeho mašy šchtomit šwješeli, haj rjana šwětkka abo šecžš; hdyž pak je šrudny, dha šawěšče na žadyn šchtom prawje pohladacž njemóže.

87.

Radošč a špěna šhrobšošč w čžesčži a poščžiwosčži je naj- špšche ššarššwo ša młodeho čłowjeka, haj ša wschěch ludži.

J. K.

Porjedženka: W jubilejnym čžišle ma to pošpišmo 5. wo- brasa rělacž: „Lutherowa ššwa wo Witterberku“, niž pak: „na Wartburšy“!

Zamolwity redaktor: šarš Wyrčač w Nosacšch.

Soburedaktor: šarš Mróžak we Łupoji.

Čišcer a nakladnik: M. Šmoleš.